

Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse regio

Wensen en bedenkingen van de gemeenteraden

Leiden

Leiderdorp

Oegstgeest (incl. verworpen amendement van oppositiepartijen, ter informatie)

Voorschoten

Zoeterwoude (concept – vaststelling verwacht op 1 juni)

Mei 2017

RAADSVOORSTEL 17.0025

Rv. nr.: 17.0025

Commissie Regio 20 april 2017

Naam programma +onderdeel:

Programma Bestuur en Dienstverlening

Onderwerp:

Wensen en bedenkingen ten aanzien van de 'Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse Regio'

Aanleiding:

Om de regionale ambities uit de toekomstvisie "Kwaliteiten versterken & krachten verenigen" te kunnen uitvoeren, is een samenwerkingsvorm nodig. In fase 2 van het project Toekomstvisie Leidse regio onderzoeken de vijf gemeenten daarom welke bestuurlijke en organisatorische samenwerkingsvorm hen het beste in staat stelt de ambities uit de toekomstvisie te realiseren. Hiertoe wordt de raad gevraagd wensen en bedenkingen te geven op de 'Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse Regio' in het algemeen en in het bijzonder hoofdstuk 5, over de inrichting van een gemeenschappelijke regeling.

Doel:

Hoofddoelstelling van het project Toekomstvisie Leidse regio 2027 is het realiseren van de ambities en opgaven uit de toekomstvisie Leidse regio door het verbeteren van de samenwerkingskracht en bestuurlijke slagkracht van de Leidse regio. Dit alles ten behoeve van een sterkere toekomstbestendige Leidse regio.

Doel van dit besluit is het formuleren van 'wensen en bedenkingen' ten aanzien van de 'Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse Regio' in het algemeen en in het bijzonder hoofdstuk 5, over de inrichting van een gemeenschappelijke regeling.

Kader:

- Aanbiedingsbrief college d.d. 28 maart 2017
- Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse Regio inclusief analyse en conceptvoorstel van de stuurgroep Toekomstvisie Leidse Regio
- Toekomstvisie Leidse Regio 'Kwaliteiten versterken & krachten verenigen' 2016
- Ontwikkelingsvisie Leiden 2030.
- Collegeakkoord 2014-2018
- Visie Leiden en Regio

Overwegingen:

Op 27 oktober 2016 is de Toekomstvisie Leidse regio 2027 vastgesteld, getiteld "Kwaliteiten versterken & krachten verenigen". Deze toekomstvisie is eveneens door Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude vastgesteld. Gezamenlijk hebben de colleges vervolgens opdracht gegeven voor het vervolgtraject dat antwoord moet geven op de vraag welke vorm van samenwerking nodig is om tot daadwerkelijke realisatie van de ambities te komen. Inmiddels is een rapportage gereed als uitkomst van dit onderzoek.

De verkenning 'Samenwerkingsvormen voor de Leidse regio' is opgesteld tijdens de beeldvormende fase, op basis van de uitgangspunten zoals die in het projectplan zijn gedefinieerd. In dit traject zijn

verschillende bijeenkomsten gehouden met collegeleden, raadsleden, ambtenaren en met inwoners, bedrijven en instellingen van de Leidse regio. Tevens is tijdens deze beeldvormende fase een consultatie van ruim 10.000 inwoners geweest door een steekproef uit de vijf adressenbestanden van de vijf gemeenten.

Het rapport geeft in de eerste vier hoofdstukken een verslag en analyse van de verkenning naar de diverse vormen van samenwerking en de relevantie daarvan voor de opgaven van onze Leidse regio. In hoofdstuk 5 presenteert de stuurgroep haar concept advies op grond van deze analyse, welk advies door de colleges is overgenomen en wat nu aan wordt voorgelegd voor het meegeven van wensen en bedenkingen.

Uit het onderzoek en de analyse blijkt dat een fusie van de gemeenten in de Leidse regio een zeer goede oplossing zou zijn om de complexe en urgente opgaven duurzaam aan te pakken. Het Leidse college gelooft in één grote gemeente voor de regio. Eén samengestelde gemeente zou slagvaardig kunnen handelen, een versterkte positie krijgen in Nederland, Zuid Holland en de regio, een duidelijke democratische legitimatie vinden middels één verkozen gemeenteraad, in de besluitvorming helder zijn voor alle inwoners, bedrijven, instellingen en organisaties, leiden tot integrale afwegingen voor het gehele stedelijk gebied i.p.v. het risico op een uitruil van lokale belangen en middels dorps-, wijk- en burgergericht werken nog steeds goed invulling kunnen geven aan sociale cohesie en gevoelde identiteit in die kleinere leefgemeenschappen. Bij andere gemeenten bestaat echter op dit moment onvoldoende draagvlak voor het samengaan van de gemeenten. Het college van Leiden wil met het oog op de forse ambities en urgente uitdagingen van de Toekomstvisie graag samen op blijven trekken met de buurgemeenten en om die reden steunt het college de belangrijke stap voorwaarts in samenwerking die voortkomt uit het advies van de stuurgroep; het aangaan van een zware gemeenschappelijke regeling. Deze variant scoort eveneens hoog op effectiviteit in het aanpakken van de regionale opgaven.

Belangrijke motieven voor het college om deze variant te steunen liggen in de zo goed mogelijke borging van raadsbetrokkenheid en democratische legitimatie, uitgangspunten voor stemverhoudingen en invloed, het uitgangspunt dat het in deze gemeenschappelijke regeling om overdracht van omvangrijke taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden, personeel en geld gaat.

Lichtere vormen van samenwerken komen uit het onderzoek naar voren als onvoldoende, uitgaande van de grote urgentie van de opgaven waar de Leidse regio gezamenlijk voor staat. Enige robuustheid middels een zware samenwerkingsvorm is vereist wil deze samenwerking duurzaam tot goede resultaten leiden. De lichtere varianten voldoen daar niet aan.

Met het vaststellen van het genoemde document heeft het college zich geschaard achter het voorstel van de stuurgroep om als oplossingsrichting voor de Leidse regio te kiezen voor een zware gemeenschappelijke regeling.

Medio mei volgt op basis van de geuite wensen en bedenkingen van de raden in de Leidse regio een nieuwe versie van het voorstel voor samenwerkingsvormen aan de colleges. Begin juni wordt deze in de colleges besproken, en volgt er bespreking in de raden, waarbij de raden de gelegenheid hebben tot het geven van zienswijzen op het voorstel voor bestuurlijke samenwerking in de Leidse regio. Op basis van de zienswijzen van de raden stelt de stuurgroep in afstemming met de klankbordgroep vervolgens een definitief voorstel op voor de organisatie van de bestuurlijke samenwerking in de Leidse regio. Direct na het zomerreces vindt de uiteindelijke besluitvorming in de gemeenteraden plaats.

Financiën:

Niet van toepassing.

Evaluatie:

Afspraken over evaluatie worden gemaakt bij het definitieve besluit. Dat is voorzien na het zomerreces van 2017.

RAADSBESLUIT

De Raad van de gemeente Leiden:

Gezien het advies van de commissie Regio, mede gezien de brief van het college (brief d.d. 28 maart 2017);

BESLUIT:

1. Vast te stellen dat er de volgende bedenkingen zijn ten aanzien van de 'Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse Regio' inclusief analyse en conceptvoorstel van de stuurgroep Toekomstvisie Leidse Regio:
 - a. de meest geschikte vorm van samenwerking in de Leidse regio is de samengestelde gemeente. Een regioraad is een compromis, maar laat wel zien dat samenwerking met de regiogemeenten onontbeerlijk is om gezamenlijk de grote, urgente en complexe opgaven aan- en ambities op te pakken waar de stedelijke regio voor staat;
 - b. de regioraad geen rechtstreeks gekozen orgaan;
 - c. er wordt getwijfeld aan de democratische legitimatie van een regioraad. Voor inwoners en andere betrokken is de verdeling van taken en bevoegdheden over gemeenteraden en regioraad ingewikkeld en weinig transparant en hierdoor kan de afstand tussen bewoners, gemeente en gemeenschappelijke regeling snel te groot worden.
 - d. met de vorming van een regioraad wordt een extra bestuurslaag gecreëerd, dit is onwenselijk en leidt tot meer bestuurlijke drukte.
 - e. het gevolg van een regioraad is het ontstaan van twee soorten raadsleden, waarbij in de regioraad de 'grote' onderwerpen worden besproken.
 - f. de vrees bestaat dat de positie van kleine fracties in een regioraad zeer marginaal zal zijn;
 - g. het zal lastig zijn om in een regioraad de eigen politieke standpunten van een fractie door te vertalen, er bestaat twijfel of de eigen politieke waarden ook daadwerkelijk in regionale beleid tot uitdrukking zullen komen;
2. Vast te stellen dat er de volgende wensen zijn ten aanzien van de 'Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse Regio' inclusief analyse en conceptvoorstel van de stuurgroep Toekomstvisie Leidse Regio:
 - a. de meest geschikte vorm van samenwerking in de Leidse regio is de samengestelde gemeente;

- b. er bestaat een sterke wens om eerst op hoofdlijnen inzichtelijk te maken welke concrete taken en bevoegdheden over zullen gaan naar de regioraad. Bijvoorbeeld dient te worden uitgezocht of, en op welke wijze, de implementatie van de nieuwe Omgevingswet past in een regioraad;
- c. er is nog veel onduidelijkheid en daarmee zorg over de samenstelling van een regioraad en de wijze waarop een dagelijks bestuur zal worden gevormd. Hoe wordt bijvoorbeeld een regionaal uitvoeringsprogramma voor vier jaar opgesteld dat recht doet aan vijf collegeprogramma's? Ook de manier waarop de ambtelijke ondersteuning van het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling vorm krijgt, is niet duidelijk. Voor besluitvorming dient hierover meer duidelijkheid te worden gegeven;
- d. Een eventueel besluit voor een gemeenschappelijke regeling zal in de uitwerking wel financiële gevolgen hebben, voor het maken van een zorgvuldige afweging, dient op hoofdlijnen inzichtelijk te worden gemaakt wat de financiële consequenties van een regioraad zijn;
- e. uitgangspunt is een regioraad met vijf deelnemende gemeenten, maar een regioraad bestaat uit tenminste vier gemeenten;
- f. bij de start van een regioraad zal een nulmeting van risico's en kwetsbaarheden van de deelnemende gemeenten moeten worden gemaakt;
- g. na drie jaar dient er een evaluatie te worden gehouden waarna alle raden de regioraad via een raadsbesluit moeten herbevestigen;
- h. bij de vorming van een regioraad dient er middels dorps-, wijk- en burgergericht werken voldoende aandacht te zijn en ruimte te blijven voor het behoud van de eigen identiteit van de diverse gemeenten;
- i. de participatie een belangrijk element is bij besluitvorming en beleidsuitvoering in een regioraad. Deze participatie dient vooraf goed te worden geregeld, er dient hiervoor een participatiemodel te worden ontwikkeld;
- j. de stuurgroep wordt gevraagd aan de provincie Zuid-Holland te vragen of zij het voorliggende model ook als meest wenselijke oplossing voor de Leidse regio ziet;

Gedaan ter openbare vergadering van 9 mei 2017,

de Griffier,

de Voorzitter,

Leiderdorp, 10 mei 2017

Stuurgroep Toekomstvisie Leidse Regio

p/a mevrouw Esther Peters

Beste leden van de stuurgroep

U stelt onze raad in de gelegenheid om wensen en bedenkingen te uiten op de door u geschetste samenwerkingsvormen in het algemeen en uw voorstel voor een regioraad in het bijzonder. U heeft vier hoofdvormen van samenwerking onderkend, beschreven en beoordeeld. Samenwerkingsvormen die een middel vormen om onze gezamenlijke ambities en opgaven, die wij vorig jaar nagenoeg unaniem als 5 raden vaststelden, te kunnen realiseren. Met als doel om de bestuurlijke slagkracht en realisatiekracht te versterken in de Leidse regio. Onze raad heeft op 8 mei over de voorstellen gesproken. In deze brief geven wij u op hoofdlijnen onze wensen en bedenkingen.

Om de regionale ambities uit de toekomstvisie “Kwaliteiten versterken en krachten verenigen” te kunnen realiseren, hebben wij een vorm van samenwerking nodig. Dat is de reden dat u voor ons in deze tweede fase van het project Toekomstvisie Leidse regio onderzoekt welke bestuurlijke samenwerkingsvorm de vijf regiogemeenten het beste hiertoe in staat stelt. Uw rapport geeft in de eerste vier hoofdstukken een verslag en analyse van de verkenning naar de diverse vormen van samenwerking en de relevantie daarvan voor de opgaven van onze Leidse regio. In hoofdstuk vijf presenteert de stuurgroep haar concept-advies op grond van deze analyse, en dat nu door ons college aan ons is voorgelegd voor het geven van wensen en bedenkingen.

Onze raad is voorstander van regionale samenwerking, ziet het belang daarvan en ziet ook het belang van intensivering van de huidige samenwerking. De meeste partijen in onze raad, 5 van de 6, zien dat een fusie tussen de vijf regiogemeenten uiteindelijk de beste oplossing is om de ambities en opgaven uit de strategische agenda te realiseren. In de discussie is meegewogen dat de uitdrukkelijke wens tot opschaling in de Leidse regio ook in de gesprekken met het bedrijfsleven en de frisdenkens naar voren is gekomen. Tegelijkertijd constateert onze raad ook dat de tijd voor dat besluit tot een fusie nú nog niet rijp is. Er is op dit moment onvoldoende politiek draagvlak in de regio voor. Daarnaast zal nog nader over belangrijke randvoorwaarden gesproken moeten worden, bijvoorbeeld het aantal gemeenten dat minimaal aan een fusie moet meedoen. Onze raad is wel van mening dat de ambities, opgaven en uitgangspunten zoals vastgelegd in oktober 2016 stevig staan, van groot belang zijn voor het versterken van de positie van de Leidse regio en in het belang zijn van de inwoners van onze regio. Dát staat als een paal boven water.

Hoewel de stuurgroep een goede poging heeft gedaan om een goed werkbaar alternatief voor een fusiemodel voor te stellen is onze raad van mening dat een regioraad dit alternatief niet is. Dit ondanks het feit dat de scoretabel aangeeft dat een regioraad ongeveer even effectief kan zijn als een fusiemodel om de opgaven en ambities te realiseren. Belangrijkste redenen voor het afwijzen van het voorstel zijn dat een extra (onwenselijke) bestuurslaag wordt gevormd, de relatie burger-bestuur onduidelijker wordt, de regioraad en gemeenteraad op twee snelheden kunnen gaan opereren en kleinere fracties het lastig kunnen krijgen om in dit model te kunnen werken. Op termijn is een fusie binnen de Leidse regio onvermijdbaar en daardoor ontstaan met de keuze voor een regioraadmodel dubbele kosten. Kortom, onze raad wijst het regioraadmodel unaniem af. Wij beseffen dat het afwijzen van uw voorstel niet automatisch leidt tot de keuze van een ander model. Dat vraagt extra uitwerking en onderbouwing. Wat de Leiderdorpse raad betreft werkt u het lichte

samenwerkingsmodel en het fusiemodel nader uit. Daarom willen wij u de volgende zaken meegeven in de verdere uitwerking van de samenwerkingsmodellen om de bestuurlijke slagkracht en realisatiekracht in de Leidse regio te versterken.

Wensen en bedenkingen

Wij willen uw stuurgroep de volgende wensen en bedenkingen meegeven om eind mei onze raden een nieuw voorstel voor te kunnen leggen over een samenwerkingsvorm waarover wij wellicht in de tweede helft van dit jaar een besluit kunnen nemen. Een samenwerkingsvorm die een oplossingsrichting geeft voor de realisatie van onze gezamenlijke ambities, uitgangspunten en opgaven én een vorm die kan rekenen op voldoende draagvlak in de Leidse regio, vanuit het besef dat dit draagvlak dynamisch is.

Bedenkingen

- De regioraad is een extra bestuurslaag, die onwenselijk wordt geacht, tot meer bestuurlijke drukte leidt en de afstand tot de inwoners vergroot.
- De regioraad is geen rechtstreeks gekozen orgaan, waarmee vraagtekens kunnen worden gezet bij de democratische legitimatie van dit model.
- De verdeling van taken en bevoegdheden is voor inwoners, bedrijven en instellingen ingewikkeld en weinig transparant en ook binnen de gemeenteraden kan de verdeling tot verdeeldheid leiden.
- De regioraad leidt tot een gevoel dat er twee soorten raadsleden en collegeleden ontstaan; één voor de grote regionale onderwerpen en één voor de overige zaken die lokaal blijven. Tevens worden de bestuurders op twee plaatsen beoordeeld op hun functioneren.
- De verschillende vergoedingen voor het raadslidmaatschap zullen eveneens tot een tweedeling leiden.
- Kleinere politieke fracties krijgen het lastig om zowel op regioschaal als op lokale schaal te kunnen blijven functioneren.
- Bij de overdracht van veel bevoegdheden lijkt de regioraad vrijwel het karakter van een fusiemodel te krijgen terwijl het belang van de lokale raad uitgehold wordt.

Wensen

Onze raad heeft de volgende wensen aan uw stuurgroep, als u een nieuw voorstel voor de samenwerkingsvorm voor besluitvorming aan de raden voorlegt:

- Aandacht voor een zorgvuldig en transparant vervolgproces is noodzakelijk om draagvlak bij inwoners te creëren en raadsleden en collegeleden tijd en rust te geven om tot elkaar te komen.
- De tijdsdruk van besluitvorming verminderen door het proces van besluitvorming meer tijd te geven.
- Bij het definitieve voorstel een nadere uitwerking te geven van wat een lichte variant van samenwerking en een fusieproces concreet inhouden en welke mogelijke voorwaarden gesteld kunnen worden door afzonderlijke gemeenten, waarover verder onderling gesproken zal moeten worden.
- Een optimalisatie van de huidige samenwerkingsvorm is gewenst voor de overgangsperiode naar een nieuwe samenwerkingsvorm, maar mag weer niet teveel energie en geld kosten.
- Aandacht voor wijk- en buurtgericht werken en de betrokkenheid/participatie van inwoners.
- Aandacht voor het behoud van identiteit van buurten, wijken, dorpen en stad.

- Vraag aan de provincie een oordeel hoe men daar aankijkt tegen de samenwerkingsvormen voor de Leidse regio.

Wat betreft het vervolgproces vraagt de raad de lichte samenwerkingsvorm en de fusie nader uit te werken en de besluitvorming na de zomer te laten plaatsvinden. Daarbij hechten wij eraan dat wordt uitgewerkt wat de verschillende samenwerkingsvormen heel concreet opleveren en kosten met betrekking tot de geformuleerde ambities. Alleen zo zal het proces, ook richting inwoners, goed uit te leggen zijn. Voor de werksessie op zaterdag 13 mei is de wens tijdens een korte bijeenkomst elkaar te informeren wat er in de verschillende gemeenten is ingebracht en goede procesafspraken te maken voor het vervolg.

Tot slot wensen wij uw stuurgroep succes met het verder vormgeven van een versterkte samenwerking in de Leidse Regio.

Met vriendelijke groeten,

De raad van de gemeente Leiderdorp,

J.C. Zantingh
griffier

W.N.A. Joosten
plv. voorzitter

raadsbesluit

onderwerp	Vaststelling concept 'verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse regio' (afronding beeldvorming fase 2 toekomstvisie Leidse regio)
zaaknummer	Z/17/102551/196859
portefeuillehouder	E.R. Jaensch
team	Bestuur en Strategie
opgesteld door	G.A.M. Haasnoot
datum voorstel	28 maart 2017
datum besluit	9 mei 2017

* Z O O D 1 3 6 7 D C 4 *

De gemeenteraad van Oegstgeest;

gelezen | het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 maart 2017;

gelet op | De door de gemeenteraden van Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude vastgestelde Toekomstvisie Leidse regio 2027 "Kwaliteiten versterken & krachten verenigen", welke de basis legt voor een inniger samenwerking tussen de vijf gemeenten in de Leidse regio;

besluit | *De volgende wensen en bedenkingen naar voren te brengen ten aanzien van de 'Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse regio' (inclusief analyse en conceptvoorstel van de stuurgroep Toekomstvisie Leidse regio):*

1. *BEDENKING: Het voorliggende voorstel biedt onvoldoende aanknopingspunten om te kunnen rekenen op een raadsmeerderheid.*
2. *WENS: De Stuurgroep te verzoeken om:*
 - a. *Meer aandacht en oog te hebben voor de benodigde cultuur van samenwerking;*
 - b. *Te verkennen of op een aantal thema's 'bevoegdheidsoverdracht op maat'-bijdraagt aan de gewenste cultuur en daadkracht van samenwerking. Dan wel dat andere afspraken en/of instrumenten nodig zijn om te komen tot gedragen daadkrachtige(re) samenwerking;*
 - c. *Onder b. vallen de thema's regionale economie/regionale werkgelegenheid en regionale duurzaamheid;*
 - d. *Voor overige thema's uit te gaan van een lichte variant, die als groeimodel moet werken aan een goede cultuur voor verdere samenwerking*
 - e. *Inzichtelijk te maken op welke van de thema's van de Toekomstvisie en op welke onderwerpen daarbinnen nu al binnen een gemeenschappelijke regeling (boven)regionale besluitvorming en/of uitvoering plaatsvindt en hoe dat in relatie tot de Leidse regio kan worden geoptimaliseerd;*
 - f. *De raden te stimuleren en te faciliteren om vruchtbare en constructieve ideeën en voorstellen te blijven agenderen en initiëren die kunnen bijdragen aan voldoende draagvlak bij raden en inwoners. Dat is passend bij de rol die raden op dit belangrijk thema voelen en hebben.*

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van Oegstgeest op 9 mei 2017.

de griffier

de voorzitter

F. Kromhout

E.R. Jaensch

Amendement nr. : *A (Gemy Zigo)*

Van : De raad van Oegstgeest

Onderwerp : Vragen, wensen en bedenkingen inzake RV 'Besluitvorming
'Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse Regio'
(afronding beeldvorming fase 2 Toekomstvisie Leidse regio)'

Aangenomen met: *** stemmen voor en *** stemmen tegen

Verworpen met: *** stemmen voor en *** stemmen tegen *Hvd, VVD, CDA*

Amendement

De raad van de gemeente Oegstgeest, in vergadering bijeen op 9 mei 2017;

Gelezen hebbend:

- Het raadsvoorstel RV 20 april 2017 Besluitvorming 'Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse regio' - Afronding beeldvorming fase 2 Toekomst Leidse regio Z-17-102551
- Bijlage 1 bij RV 20 april 2017 Besluitvorming 'Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse regio' - Afronding beeldvorming fase 2 Toekomstvisie Leide regio Z-17-102551(2)

Gehoord:

De beraadslagingen in de commissie Regio op 19 april 2017 en in de raad van 9 mei 2017.

Constaterend dat:

Fracties in de raad uiteenlopende opvattingen hebben over het voorstel vanuit de Stuurgroep Leidse Regio.

Overwegend dat:

- De besluitvorming fase 2 Toekomst Leidse regio zich in de oordeelsvormende fase bevindt en de raad een constructieve bijdrage wenst te leveren aan een in de regio breder gedragen voorstel voor een samenwerkingsvorm in de Leidse regio.

Besluit:

De tekst van het raadsvoorstel onder 'besluit' (als vermeld in de kantlijn) te vervangen door:

'De volgende wensen en bedenkingen naar voren te brengen ten aanzien van de 'Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse regio' (inclusief analyse en conceptvoorstel van de stuurgroep Toekomstvisie Leidse regio):

1. **BEDENKING:** Het voorliggende voorstel biedt onvoldoende aanknopingspunten om te kunnen rekenen op een significante raadsmeerderheid.

2. WENS: De Stuurgroep te verzoeken om bij de voorstellen een meer gedifferentieerde aanpak op het punt 'overdracht van bevoegdheden' te presenteren en daarbij:
 - a. het uitgangspunt te hanteren 'regionaal wat regionaal moet en lokaal wat lokaal kan';
 - b. inzichtelijk te maken op welke van de 5 thema's en op welke onderwerpen daarbinnen nu al binnen een gemeenschappelijke regeling (boven)regionale besluitvorming en/of uitvoering plaatsvindt;
 - c. per thema een eerste verdiepingsslag te presenteren, waarbij – rekening houdend met de hiervoor onder b gevraagde inventarisatie – inzichtelijk wordt welke bevoegdheden als 'regionaal strategisch' moeten worden aangemerkt en welke bevoegdheden lokaal belegd kunnen blijven;
 - d. in het bijzonder aandacht te besteden aan het thema 'Wonen en Groen';
 - e. scenario's te presenteren hoe de overdracht van bevoegdheden gedifferentieerd vorm kan worden gegeven.
3. WENS: De stuurgroep te verzoeken toe te lichten dat een regionaal voldoet aan de eisen van een voor de inwoners herkenbare en heldere structuur.'

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor de fractie van D66

Voor de fractie van Pro

Voor de fractie van Lokaal

4. WENS: De stuurgroep te verzoeken na te gaan of er een kopgroep kan worden gevormd met een kleiner aantal gemeenten die openstaan voor het aangaan van een zwaardere vorm van samenwerking dan wel het vormen van een samengestelde gemeente.

TOELICHTING

De raad wenst in deze fase van het proces tot een constructieve bijdrage te komen aan een in de regio breder gedragen voorstel voor een samenwerkingsvorm in de Leidse regio, die recht doet aan de ambities geformuleerd in de Toekomstvisie Leidse regio 2027 en waarbij de bestuurlijke slagkracht en de realisatiekracht van de Leidse regio wordt vergroot.

Door meerdere fracties in de raad zijn zorgen geuit over het draagvlak in de regio aangaande het voorstel voor een regioraad. Partijen zijn het in grote lijnen eens over afwijzing van alternatief 2, ofwel een vorm van middelzware samenwerking. Er is een breed gedragen gevoel dat 'klassieke' gemeenschappelijke regelingen (een AB bestaande uit een afvaardiging van zowel raadsleden als collegeleden) een te laag democratisch gehalte heeft. De ervaring leert dat raadsleden (gekozen volksvertegenwoordigers) weinig grip en invloed hebben op deze vorm van samenwerking.

Tijdens de beraadslagingen is naar voren gekomen dat het cruciale punt waarop fracties van mening verschillen het aspect 'overdracht van bevoegdheden' betreft. Dit aspect wordt enerzijds door een aantal fracties cruciaal geacht om slagvaardigheid in te bedden, anderzijds wordt het door andere fracties afgewezen vanwege door deze fracties ervaren gebrek aan vertrouwen en afbreuk van autonomie op cruciaal geachte beleidsterreinen. Fracties die voorstander zijn van de lichtere vormen van samenwerking, hebben niet categorisch elke vorm van overdracht van bevoegdheden afgewezen. Fracties realiseren zich dat de (overleg)structuren waarin zowel de lichte samenwerking als de regioraad zich manifesteren grote overeenkomsten hebben. Beide vormen stellen structuren voor die er voor zorgen dat raadsleden, collegeleden en ambtelijke staf bezig zijn met de regionale thema's. Tussen die structuren zijn veel overeenkomsten:

- De lichte samenwerkingsvorm kent portefeuillehouders overleggen (voor collegeleden, per thema), een regionale stuurgroep (collegeleden), thematafels (voor raadsleden) en een klankbordgroep (voor raadsleden voor het integrale beeld). Ambtelijke capaciteit wordt toegewezen per thema met daarnaast een strategische unit voor het integrale beeld.
- De zware samenwerking vertoont grote parallellen daarmee. Per thema zijn er beeld- en oordeelsvormende commissies (raadsleden / commissieleden) die overeenkomst hebben met de thematafels voor raadsleden. Ook het model van de regioraad kent in zijn dagelijks bestuur portefeuillehouders voor de thema's. De regioraad heeft overeenkomst met de klankbordgroep voor het totale beeld.
- Fracties realiseren zich dat er natuurlijk ook verschillen zijn. De overlegstructuur is bij een lichte samenwerking meer een vrijwillige hulpstructuur, bij een zware samenwerking is deze formeel-juridisch ingekaderd in de context van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
- Echter voor beide vormen moeten soortgelijke uitwerkingen worden gemaakt. De vragen zijn steeds: Wat moet op de regionale tafels? Tot welke diepgang? Wat blijft lokaal? Welke ambtelijke capaciteit moet waaraan worden toegekend? Bij de regioraad wordt dit vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling, bij de lichte samenwerkingsvorm moeten een aantal onderlinge bestuursovereenkomsten worden gesloten.

De meest veelbelovende manier om partijen bij elkaar te brengen is een verdere discussie over het aspect overdracht van bevoegdheden. Het voorgestelde pakket over te dragen bevoegdheden betreft 5 thema's waarvan de details nog moet worden uitgewerkt. Het is mogelijk dit verder te differentiëren door per thema uit te werken en te detailleren (wat is strategisch regionaal en wat is lokaal) en de overgang in tijd te differentiëren, eventueel afhankelijk van evaluatiemomenten. Een verdere uitwerking van de thema's en bevoegdheden volgens het principe 'regionaal wat regionaal moet en lokaal wat lokaal kan' kan bijdragen aan het inschatten van de consequenties van een keuze. Ook onder de inspraakreacties was dit geluid te beluisteren: gaat overdracht van bevoegdheden op een thema als Wonen en Groen mogelijk niet te ver, verder dan nodig? Maar op thema's als duurzaamheid en energietransitie is overdracht van bevoegdheden helemaal niet zo'n issue. Voor wat betreft de thema's mobiliteit en bereikbaarheid werd de vraag opgeworpen of de overdracht van bevoegdheden ook zou moeten zien op het lokale parkeerbeleid.

Een meer gedifferentieerde benadering van de overdracht van bevoegdheden kan bovendien bijdragen aan het overbruggen van de, nu sterk verschillende, wijze waarop fracties het aspect

van het vertrouwen beoordelen. Voor wat betreft een regioraad heeft de raad behoefte aan een toelichting dat deze zal voldoen aan de eisen van een voor de inwoners herkenbare en heldere structuur.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

Besluit

Registratienummer:

Raad-05676-VS

De raad der gemeente Voorschoten;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 maart 2017, nummer MT-05675-VS;

gezien het door de raad aangenomen amendement, nr. 006, van de fracties van de VVD, ONS Voorschoten, CDA, D66, GroenLinks en SP;

gelet op het besluit van de gemeenteraad om intensiever samen te willen werken met de gemeenten in de Leidse regio;

besluit:

- I. De 'Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse regio' voor kennisgeving aan te nemen, zijnde de analyse van de diverse bestuurlijke samenwerkingsvormen en het conceptvoorstel van de stuurgroep Toekomstvisie Leidse regio om een Leidse regioraad in te stellen;
- II. Niet tot de oordeelsvormende – en besluitvormende fase over te gaan, maar een “pas op de plaats” te maken.
- III. Te verklaren dat het onder II vermelde besluit niet betekent dat de raad van Voorschoten zich in dit stadium zal onthouden van uitspraken en opmerkingen.
- IV. Tot het doen van de volgende uitspraken en opmerkingen:
 - A Ten aanzien van het proces:
 - De raad van de gemeente Voorschoten stelt zich constructief en positief op in dit proces en wil dit nadrukkelijk onderstrepen en uitstralen.

- Dit laat onverlet dat er uiteraard kritische kanttekeningen en vragen zijn.
- Voor een zorgvuldig proces is het nodig dat een goede consultatieronde met de inwoners plaatsvindt.
- Het is in het totaalpakket van afwegingen en overwegingen van belang te weten wat de voor- en nadelen zijn van een versterkte samenwerking met Wassenaar en Leidschendam-Voorburg.
- Democratische legitimatie van de plannen tot regiovorming moet goed zijn geregeld. Er moet zorgvuldig aandacht worden besteed aan het democratisch proces. De koppeling aan de gemeenteraadsverkiezingen is noodzakelijk.
- Oog voor draagvlak telt evenzeer als besef van urgentie

B. Ten aanzien van de opzet en inhoud van de regeling:

- De inhoudelijke agenda moet worden gevolgd en gerealiseerd.
- Uitgangspunt is "regionaal denken, lokaal doen"
- Hanteer het principe van subsidiariteit: doe vooral regionaal wat je lokaal niet goed kunt doen.
- Van belang is aan te geven welke voorzieningen onder onze eigen verantwoordelijkheid moeten blijven en welke via gekwalificeerde besluitvorming in een eventuele Leidse regioraad, indien daarvoor zou worden geopteerd.
- Het beleid moet gericht zijn op een evenwichtige spreiding van voorzieningen;
- De nieuwe regio zal een beleid moeten ontwikkelen dat voorziet in een evenwichtige ontwikkeling van de verschillende zelfstandige gemeenten;
- Geen stapeling van bestuurlijke drukte.
- Bij de eventuele vorming van een regioraad dient er middels dorps-, wijk- en burgergericht werken voldoende aandacht te zijn en ruimte te blijven voor het behoud van de eigen identiteit van de diverse gemeenten.

C. Ten aanzien van de bestuurlijke houding en cultuur:

- Eventuele overdracht van bevoegdheden moet samengaan met een bestuurlijke houding om burgers goed te betrekken en open en transparant te besturen;
- Tevoren moet alsdan meer duidelijkheid worden gegeven over de gewenste bestuursstijl zoals de wijze waarop inwoners en maatschappelijke organisaties worden betrokken, belangen afwegen, communicatie, klantgericht werken enz.
- Dat vraagt ook een regio die op de haar toegewezen terreinen in gesprek gaat met inwoners en maatschappelijke groepen, luistert, en ook "levert".

D. Ten aanzien van de vorm en bevoegdheden:

- Hoe en welke bevoegdheden worden overgedragen en hoe wordt de stemverhouding geregeld; De zeggenschap van de gemeenten moet, vanuit hun zelfstandige positie, voldoende zijn gewaarborgd.
- Geef de nieuwe regiovorm ruimte voor groei en geef vertrouwensgroei een kans.
- Wat betekent de nieuwe regiovorm in termen van democratische controle en transparantie en slagkracht van bestuur? Deze mag niet gaan werken als een extra bestuurslaag waarbij we lokaal alles nog eens overdoen. Dit betekent duidelijke keuzes wie wat doet, een goede scheiding van verantwoordelijkheden, ook voor burgers, geen dubbelingen.

E. Overig:

- Wat zijn de gevolgen voor het huishoudboekje van de gemeente en van de inwoners ? (lastendruk en kosten)
- Betrokkenheid in dit proces is belangrijk, ook als Voorschoten meer tijd nodig heeft dan de andere gemeenten om tot keuzen te komen. De andere gemeenten begrijpen het probleem van Voorschoten en willen oog houden voor de mogelijkheid om ook Wassenaar in de nieuwe regio te betrekken.
- Wat zijn de gevolgen van uitstel van besluitvorming door de raad van Voorschoten?

V. Acties in gang te zetten voor een bijdrage aan de ontwikkeling van het proces om te komen tot een bestuurlijke vorm Leidse Regio. Daartoe de volgende actiepunten vast te stellen:

- Zich actief op te stellen in het debat, wensen en bedenkingen in te brengen ook op de toekomstige voorstellen van de stuurgroep, en tegelijkertijd nogmaals duidelijk te maken dat vooralsnog geen definitief besluit kan worden genomen;
- De gemeenteraad van Wassenaar uit te nodigen voor overleg over de mogelijke gevolgen van deelname van Voorschoten in enig verband binnen de Leidse regio voor de samenwerking met Wassenaar. Hierbij wordt in het bijzonder gedacht aan de gevolgen voor de Werkorganisatie Duivenvoorde. Dit overleg dient ertoe om te komen tot gezamenlijk gedragen oplossingen.

gemeente VOORSCHOTEN

RAADSTUKKEN

- De gemeenteraad van Wassenaar goed informeren over het belang van de inhoudelijke agenda die voortvloeit uit de Toekomstvisie voor de Leidse regio en de verschillende scenario's die in discussie zijn voor een bestuurlijke vormgeving om deze agenda tot uitvoering te kunnen brengen.
- De gemeenteraad van Wassenaar te verzoeken om in de discussie over de bestuurlijke toekomst van de gemeente Wassenaar ook de ontwikkelingen in de Leidse regio te betrekken.
- Een definitief besluit te nemen over de positionering van Voorschoten in de Leidse regio, zodra de ontwikkelingen in de Leidse regio en de resultaten van het overleg met de gemeenteraad van Wassenaar dat naar het oordeel van de gemeenteraad van Voorschoten mogelijk maken.
- Onderdeel van dat definitief standpunt moet zijn het formuleren van eisen en randvoorwaarden voor die samenwerking, waarover in het kader van de mogelijke toetreding tot die regio op nader te bepalen wijze zal worden onderhandeld.
- Het tijdpad naar de beslissingen met betrekking tot de regiokeuze helder ook naar buiten toe te (blijven) communiceren.'

VI. De bevolking van Voorschoten door middel van een informatieavond voor 1 juli 2017 te informeren over het proces in de Leidse regio en de gelegenheid te bieden voor het maken van opmerkingen hierover.

Aldus besloten in de openbare vergadering van
de raad van Voorschoten op 11 mei 2017.

de griffier

J. van der Does

de voorzitter

P.J. Bouvy-Koene

Wensen en bedenkingen Raad van Zoeterwoude op “ Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse regio”

Inleiding

De raad van Zoeterwoude reageert op het verzoek van de stuurgroep “Toekomstvisie Leidse regio 2027” om haar wensen en bedenkingen naar voren te brengen. Onze wensen en bedenkingen hebben betrekking op het rapport “Verkenning van samenwerkingsvormen voor de Leidse regio (Versie 0.5 d.d. 29 maart 2017) en het voorkeursmodel voor de bestuurlijke samenwerking in de Leidse regio zoals deze door de stuurgroep is verwoord in hoofdstuk 5 van de Verkenning. De Raad heeft in een openbare voorronde van 20 april jl. het rapport en het voorstel van de stuurgroep besproken. Voorafgaande eraan hebben onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen de mogelijkheid gekregen om aan ons bedenkingen en wensen mee te geven. Van die mogelijkheid is goed gebruik gemaakt. De opmerkingen, suggesties, kanttekeningen zijn door ons in onze reactie op het voorstel van de Stuurgroep opgenomen.

Onze reactie is afgestemd met en gedragen door alle Zoeterwoudse fracties. Op 1 juni 2017 zal de gemeenteraad van Zoeterwoude deze reactie en het raadsbesluit formeel vaststellen. Waarschijnlijk gebeurt dat als hamerstuk.

Toekomstvisie Leidse regio 2027

De raad van Zoeterwoude heeft de Toekomstvisie Leidse regio 2027 (fase 1) in oktober 2016 vastgesteld.

In de Toekomstvisie Leidse regio 2027 (fase 1) is geconstateerd dat:

- De bestuurlijke samenwerkingsvorm aandacht verdient en dat er nagedacht moet gaan worden over welk bestuursmodel bijdraagt aan het optimaal realiseren van de ambities en de financiering van die ambities.
- De bestuurlijke vorm van samenwerking tevens moet passen bij de ambities van de gemeenten afzonderlijk, bij de rol die zij voor henzelf zien weggelegd in de lokale samenleving, bij hun eigen financiële mogelijkheden en hun uitvoeringscapaciteit.
- Het uitgangspunt van de samenwerkingsvorm is dat de bestuurlijke slagkracht en realisatiekracht versterkt moeten worden.
- Geconstateerd wordt dat vertrouwen verreweg het belangrijkste ingrediënt is voor de bestuurlijke samenwerking. Op basis van vertrouwen zijn zeven uitgangspunten geformuleerd, zoals respect voor elkaars mening, duidelijke besluitvorming en democratische legitimiteit.

Onze reactie is geschreven met het oog op en vanuit die randvoorwaarden.

Wij zijn van mening dat de meest optimale vorm van bestuurlijke samenwerking uitgaat van het vertrouwen en respect voor de eigen situatie van de gemeente gebaseerd op de eigen ambities en onze rol in de lokale samenleving. Wij bekijken het voorstel voor de verbeterde bestuurlijke samenwerking vanuit de Zoeterwoudse randvoorwaarden. Het moet voor ons een duidelijke meerwaarde hebben om aan het voorstel mee te werken. Het voorstel heeft meerwaarde voor ons als de Zoeterwoudse wijze van besturen minimaal in stand blijft; laagdrempelig, een duidelijke rol voor de samenleving, flexibel en pragmatisch. Wij zijn van mening dat niet de samenwerkingsvorm doorslaggevend is, maar de wijze waarop de samenwerkingsvorm bijdraagt om de ambities uit de Toekomstvisie te realiseren. De focus op de samenwerking met de Leidse regiogemeenten moet liggen op de inhoud en de drijfveren en niet op de vorm ervan. Vorm volgt functie en niet andersom. De gekozen samenwerkingsvorm moet gebaseerd zijn op gelijkwaardigheid, respect en vertrouwen. Daarbij gaat het om het vertrouwen in elkaar en het als regiogemeenten samen verantwoordelijk te zijn voor de regionale opgaven en grens-overstijgende vraagstukken.

Proces

Wij constateren dat het proces om te komen tot een voorstel voor de bestuurlijke samenwerking in de Leidse regio in een rap tempo en onder een hoge druk tot stand is gekomen. Er is door ons college en door de Zoeterwoudse klankbordgroepsleden bij herhaling gehamerd op een zorgvuldig, transparant en openbaar proces, waarbij met respect voor elkaars meningen en opvattingen moet worden gehandeld. Wij stellen vast dat er nu een voorstel ligt dat de voorzitter van de stuurgroep, Elco Brinkman kwalificeert als “niet moeders mooiste”. Wij constateren dat de voorzitter het voorstel om te komen tot een Regioraad kwalificeert als een bestuurlijke samenwerkingsvorm die niet optimaal is voor de Leidse regio. Dat vinden wij vreemd.

Wij constateren verder dat er onvoldoende tijd is genomen om te komen tot een vorm van bestuurlijke samenwerking die beter past bij de werkwijze van de Leidse regio en die tevens beter aansluit bij de ambities van de verschillende gemeenten en bovenal kan rekenen op een breed draagvlak. Wij constateren bovendien dat er niets is gedaan met de huidige succesvolle samenwerkingen in de regio. Wij constateren ook dat er verschillende vormen van samenwerking in de diverse versies van de Verkenning van de samenwerkingsvormen zijn voorgesteld. Van een lichte vorm van samenwerking tot aan de Regioraad. Kennelijk was het komen tot een voorstel niet gebaseerd op een gedegen analyse.

Op basis hiervan kunnen wij tot geen andere conclusie komen dan dat het voorstel om te komen tot een regioraad niet is gebaseerd op een gedegen analyse, vertrouwen of een breed draagvlak.

Het “wenkend” perspectief “fusie” is uit de Verkenning verdwenen en daar zijn wij tevreden over. De insteek en de verwachtingen van de gemeenten zijn op dat punt verschillend en daarmee ook de wijze waarop de gemeenten kijken naar de aangedragen oplossingen. Leiden is overtuigd van een fusie als de enige juiste oplossing, maar accepteert de Regioraad als de *next best* oplossing. Zoeterwoude is tegen een fusie, aangezien wij daar geen meerwaarde voor onze gemeente/gemeenschap in zien. Zoeterwoude werkt al op veel terreinen samen aan de majeure opgaven voor onze regio en die samenwerkingen verlopen goed. Zoeterwoude heeft een eigen bestuursstijl waarbij nabijheid en participatie belangrijke kenmerken zijn. Bovendien is de bestuurskracht van Zoeterwoude op orde en werken wij constructief mee met de regiogemeenten aan de grote integrale opgaven voor ons gebied. De andere gemeenten bieden een wat diffuser

beeld, waarbij Voorschoten heeft aangegeven een pas op de plaats te maken, gelet op de uitdagingen waar zij momenteel voor staat.

Onze inwonersbijeenkomst

Voorafgaande aan de openbare raadsvergadering hebben wij de inwoners in de gelegenheid gesteld om ons hun reacties op het voorstel mee te geven. Er waren in totaal 41 inwoners aanwezig. Daarvan hebben 5 personen, waaronder een vertegenwoordiger van onze ambtelijke organisatie, ingesproken. Alle insprekers riepen de raad op de Regioraad af te wijzen. Zij zijn bijzonder tevreden met de kleinschaligheid en het eigen karakter van Zoeterwoude, en zij hebben er geen vertrouwen in dat dit zo blijft bij de vorming van een Regioraad. Ook waren er zorgen over de financiële en democratische haalbaarheid. “Overleg oké, Regioraad nee”, aldus één van de insprekers.

Wensen en Bedenkingen

Wij zijn vóór samenwerking in de Leidse regio. Wij hebben niet voor niets de “Toekomstvisie Leidse regio 2027” vastgesteld. Wij zijn er van overtuigd dat op de grote integrale dossiers intensief met andere gemeenten moet worden samengewerkt. Wij zien de grote (boven-) regionale opgaven op het gebied van de ruimtelijke ordening, duurzaamheid en economie. Wij werken op die terreinen en aan andere grote (boven-) regionale opgaven zoals het sociaal domein met andere gemeenten samen. Goede voorbeelden van die integrale samenwerkingen zijn Economie071, de Retailvisie, de Omgevingsvisie. De resultaten van die samenwerkingen en de organisatie en opzet daarvan laten zien dat bestuurlijke samenwerking in de regio succesvol is. Wij erkennen ook dat het bestuurlijk besluitvormingsproces beter kan. De uitdaging is nu om te komen tot een bestuurlijke vorm die gedragen wordt door alle gemeenten.

Bedenkingen

1. Het voorstel voor het instellen van een Regioraad Leidse regio is een “big bang/grand design”-voorstel. Naar ons oordeel is de Regioraad **niet het juiste antwoord** op de complexe en integrale werkelijkheid. Het is een voorstel waarbij er een extra bestuurlijke en bureaucratische laag wordt gecreëerd, die niet vanuit vertrouwen in de partners lijkt te zijn voortgekomen. Bovendien moet er een gezamenlijk gevoelde urgentie zijn en de doelen van de samenwerking moeten helder geformuleerd zijn om de samenwerking tot een succes te maken. Dat missen we. Het is niet voor niets dat dit model in Nederland geen navolging heeft gekregen en er maar één Regioraad is.
2. Onze verwachting is dat door de extra bestuurslaag de **bestuurlijke en politieke complexiteit** door de Regioraad zal toenemen in plaats van zal gaan afnemen.
3. Door een Regioraad zal de bestuurlijke daadkracht en realisatiekracht niet toenemen. De Regioraad is een **log besluitvormingsapparaat**. De extra bestuurlijke en ambtelijke organisaties zijn organen die niet snel en flexibel kunnen gaan opereren. Het is daarvoor te veel een ambtelijk en daarmee een te bureaucratisch apparaat. Dit past niet bij de huidige maatschappelijke werkwijzen die een flexibele en innovatieve manier van samenwerking nodig hebben.

4. Het voorstel gaat uit van overdracht van alle taken en bevoegdheden voor de (nu nog) vijf thema's naar de Regioraad en het DB. De Regioraad krijgt de meningsvormende en de besluitvormende bevoegdheid en zet daarmee de autonomie van de lokale raden op de grote (boven-) regionale onderwerpen op slot. Het DB heeft dezelfde bevoegdheden als het college van B&W. De Regioraad kent door haar getrapte opzet **geen democratische legitimatie**.
5. Het voorstel gaat uit van een gekwalificeerde meerderheid van 60%. Leiden vertegenwoordigt door zijn omvang bijna 60%. In de praktijk betekent dat dat de invloed op het besluitvormingstraject van Leiden enorm zal zijn, omdat Leiden altijd akkoord moet gaan met een voorstel en daardoor in principe een vetorecht heeft op de besluitvorming. Wij vinden de **schaaldominantie van Leiden** niet aanvaardbaar.
6. We maken ons **grote zorgen over de mate van participatie** bij het nieuwe model. Onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen worden op afstand gezet. Bedrijven en maatschappelijke instellingen hebben slechts een adviserende rol en inwoners worden in de Regioraad helemaal niet gehoord. Zoeterwoude heeft een uitstekende ervaring met het betrekken van inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties bij het maken van beleid en ook bij de uitvoering daarvan. De conclusies uit de burgerpeiling van februari zijn duidelijk. Zoeterwoude scoort op alle fronten aanzienlijk beter dan de overige gemeenten. Het gaat om aanspreekbaarheid, toegankelijkheid, uitvoeren van taken, en het betrekken van bewoners. Wij denken dat door het op afstand plaatsen van de besluitvorming, en de wijze waarop de Regioraad is georganiseerd, de lokale identiteit en het maatwerk voor Zoeterwoude minder zal worden.

Zoeterwoude levert met deze bestuurlijke constructie in. Wij vinden dat onaanvaardbaar. De gekozen constructie is in strijd met onze visie op een modern bestuur waarbij participatie in al haar vormen centraal staat.

7. De Zoeterwoudse ambtelijke organisatie wordt op een **onaanvaardbare wijze uitgehold** door de opzet van de Regioraad en haar ambtelijke organisatie.
8. Eén van de uitgangspunten bij de keuze voor een bestuurlijke vorm van samenwerking was het inzichtelijk maken van de kosten van het proces. Er is bij het voorgelegde model **geen inzicht in de kosten**, de opbrengsten van het voorstel of van andere vormen van samenwerking.
9. Er wordt in het rapport aangegeven dat de analyse van de modellen (Hoofdstuk 4.6) bedoeld is om de politieke oordeelsvorming te ondersteunen en het eindoordeel af te laten hangen van het politieke gewicht dat men toekent aan de verschillende criteria, en aan de mate waarin men kansen of bedreigingen op een criterium inschat. De door Prof. Dr. Boogers uitgevoerde analyse ligt ten grondslag aan de afweging van het voorstel om te komen tot een Regioraad. De beoordeling van de modellen op basis van het politieke gewicht die wij daaraan toekennen haalt wat ons betreft de objectieve afweging van de analyse onderuit. Wij beoordelen de analyse als arbitrair, en daarmee heeft de weging van de modellen en de daaraan gekoppelde conclusies voor ons weinig betekenis.

10. Het **tijdpad voor de verdere uitwerking** gaat ervan uit dat er eerst een principebesluit over de bestuurlijke en organisatorische samenwerking wordt genomen. Pas daarna wordt de samenwerkingsvorm gedetailleerd uitgewerkt, en worden de taken en bevoegdheden exact omschreven. De formele oprichting van het openbaar lichaam Leidse regio zal na de gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden. **Wij vinden het tijdpad onaanvaardbaar.** We moeten eerst in beeld hebben wat de gevolgen en de meerwaarde van de gemeenschappelijke regeling is, de gevolgen van de overdracht van de taken en de bevoegdheden- en ook welke taken en bevoegdheden precies worden overgedragen- voordat het principebesluit kan worden genomen. Bovendien vinden wij dat de nieuwe raad in staat moet worden gesteld het eindoordeel over het voorstel te geven. Het kan naar onze mening niet zo zijn dat het principebesluit er nu door wordt gedrukt. Het lijkt er een beetje op dat de huidige raden over hun graf gaan regeren. Wij vinden dat nieuwe raden hun eindoordeel over het voorstel moeten geven.
11. Voor het zogenaamde matrixmodel van de bestuurlijke samenwerking is door ons tijdens diverse gelegenheden aandacht gevraagd. Wij moeten tot onze teleurstelling constateren dat in de Verkenning er **geen afweging is geweest van het matrixmodel**. Wij vinden dit onjuist en een gemiste kans. Het matrixmodel biedt naar onze mening kansen om te komen tot een flexibele vorm van samenwerking die voldoet aan de criteria van bestuurskracht en uitvoeringskracht.
12. Er is in de analyse en het voorstel niet gekeken naar de **kansen (effecten) van de huidige samenwerkingsvormen** om de ambities uit de Toekomstvisie Leidse regio te realiseren. De huidige samenwerkingsvormen laten zien dat die succesvol zijn en ambities kunnen realiseren, zonder dat een zware vorm van bestuurlijke samenwerking nodig is. Daarom is het voorstel van Zoeterwoude een lichte vorm van samenwerking uit te werken, die flexibel is (qua deelnemers, maat en schaal van de opgaven) en organisch kan groeien en ontwikkelen.
- 13. Conclusie: De raad van Zoeterwoude is tegen het instellen van een Regioraad.**

Wensen

1. Wij zijn van mening dat de verbeterde vorm bestuurlijke samenwerking **vanuit de inhoud** moet vertrekken. Het besluitvormingsproces als ook de gekozen organisatievorm moeten eenvoudig opgezet en doeltreffend zijn. Met de mogelijkheid om modulair te kunnen groeien en gericht zijn op het oplossen van actuele en toekomstige (boven-) regionale vraagstukken. Uitgangspunt moet verder zijn dat de basis van de samenwerking ligt bij de bestaande overlegstructuren van de (boven)regionale samenwerking.
2. Het moet mogelijk zijn dat **andere gemeenten** die interesse hebben om met de Leidse regiogemeenten aan een thema te werken, deel kunnen nemen aan het samenwerkingsverband.
3. Wij vinden dat het laatste woord van het regionale besluitvormingsproces aan de raden moet zijn. De raden zijn democratisch gekozen. De raden kunnen zelf de afweging maken of er in voldoende mate gekeken is naar de ambities van de gemeente zelf en haar eigen rol in de lokale samenleving. Wij vinden dat gewerkt moet worden vanuit: “**Lokaal wat kan, regionaal wat moet**”.
4. Wij zijn van mening dat het maken van afspraken in het lobbytraject waarbij de gemeenten zich als één regio presenteren bij belangrijke bijeenkomsten de effectiviteit van de realisering van kansen en projecten zal vergroten, en de bestuurlijke drukte zal verkleinen. De effectiviteit neemt verder toe als de bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging in de belangrijke gremia **in onderling overleg met elkaar afgestemd** en verdeeld worden, waarbij een bestuurder c.q. ambtenaar namens de Leidse regio deelneemt aan belangrijke bijeenkomsten. Zo kan bijvoorbeeld de wethouder van Zoeterwoude zijn collega van Leiden vervangen bij een bijeenkomst, waardoor de wethouder van Leiden tijd krijgt voor het vertegenwoordigen van de Leidse regio in andere bijeenkomsten. Die afspraken kunnen collegiaal worden gemaakt. Daarvoor is een bestuurlijke vorm als een Regioraad niet nodig.
5. De raad van Zoeterwoude roept de stuurgroep op om het voorstel voor een Regioraad voor de Leidse regio in te trekken. Wij vragen de stuurgroep om met een voorstel **te komen voor een model voor lichte vorm van samenwerking** gebaseerd op gelijkwaardigheid van de gemeenten. Waarbij in ieder geval wordt uitgegaan van de volgende elementen van samenwerking en organisatie:
 - Werk een lichte vorm van samenwerking uit, die flexibel is (qua deelnemers, maat en schaal van de opgaven) en die organisch verder kan groeien en ontwikkelen.
 - Start met de meest urgente thema's; bijvoorbeeld duurzaamheid en/of economie ;
 - Draag zorg voor een optimale participatie in alle vormen voor onze inwoners, onze bedrijven en onze maatschappelijke instellingen.
 - Maak gebruik van de voorliggende kansen en mogelijkheden, vanuit Hart van Holland, onze regionale omgevingsvisie en Economie071.
 - Neem de bestaande samenwerkingsvormen voor de (boven-) regionale vraagstukken als uitgangspunt en bouw daarop verder;

- Maak het mogelijk dat andere gemeenten zich bij een thema of thema onderdeel kunnen aansluiten.

Vervolgproces

Wij zijn blij dat de raden nu aan zet zijn om te komen tot een verbeterde vorm van bestuurlijke samenwerking. Wij vinden dat het verdere proces om te komen tot een gedragen voorstel vanuit het initiatief van de raden moet gebeuren. Het projectteam kan ons daarin ondersteunen. Wij zijn verder van mening dat de ondersteuning mag worden uitgebreid met adviseurs die ons met een frisse blik verder helpen met onze zoektocht naar de juiste lichte vorm van bestuurlijke samenwerking. Als raad doen wij graag suggesties voor de betreffende adviseurs.

Wij hopen en vertrouwen erop dat wij er gezamenlijk in zullen slagen te komen tot een verbeterde vorm van bestuurlijke samenwerking, die niet vrijblijvend is en die met respect voor bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende gemeentebesturen tot stand komt. Een samenwerking die ruimte biedt aan de inwoners, de bedrijven en de maatschappelijke partners voor participatie, en die recht doet aan de huidige positie van het openbaar bestuur in de samenleving. Een model dat de ruimte biedt om de juiste partners te vinden en te binden bij de actuele en toekomstige opgaven waarbij de opgave centraal staat en wij innovatief laten zien dat samenwerken op basis van vertrouwen en gezamenlijkheid loont en waarbij wij erin slagen om alle vijf gemeenten te binden aan dit vervolgtraject.

De deelname van Zoeterwoude aan de bijeenkomst op 13 mei is afhankelijk van de **wijziging van de voorstellen voor de vorm**. Wij zien alleen nut voor die bijeenkomst als er een voorstel om te komen tot een lichte vorm van bestuurlijke samenwerking op tafel komt. Op dit voorstel kunnen de aanwezige vertegenwoordigers van de gemeenteraden reageren en verder gaan invullen.

Mocht de stuurgroep vasthouden aan de Regioraad voor de bespreking op 13 mei dan zal de raad van Zoeterwoude op eigen initiatief **alle raadsleden van de andere gemeenten uitnodigen** om samen tot een gedragen vorm van lichte bestuurlijke samenwerking te komen.